

הכרת סמל המדינה

המטרות:

- א. להכיר את מרכיביו של סמל המדינה ואת הנימוקים לבחירתו.
- ב. להבין את המורכבות שבבחירת סמל הלאומי.

סוג הפעלה

תרגיל עמדות עיצוב, דיון.

גיל

ביניים בוגר

זמן

60 דקות

גודל קבוצה

עד 40

מקום

חדר

עזרים

בריסטולים, טושים, כלי כתיבה, דפים, כרזות, צבעים, כרטיסי משימה, אינטרנט.

מהלך ההפעלה

1. רקע: סמל המדינה הוא סמל לאומי. הכרת מרכיביו והנימוקים לבחירתו מציגים בפני המשתתף את תמצית ערכי היסוד של המדינה, וכן חושפים הם בפניו את הקושי בבחירת סמל, המאחד ומייצג אומה שלמה.
2. הכנה: מסדרים את החדר בצורת "ח".
  - ❖ מכינים ערכות כמספר הקבוצות. בכל ערכה טושים, דפים, צבאים ובזמנה לעיצוב סמל של המדינה (נספח 2).
  - ❖ כרזה גדולה של סמל המדינה (נספח 1). אם לא ניתן להשיג כרזה, מצלמים את סמל המדינה לכל משתתף.
3. הפעילות: שלב א (כ-עשרים דקות) יושבים במליאה.
  - א. מציגים את סמל המדינה (נספח 1) בפני המשתתפים. הם מתבקשים לומר מהן האסוציאציות, העולות בדעתם למראהו.
  - ב. מסווגים את התשובות על קטגוריות הבאות:
    - אסוציאציות הקשורות ליחיד.
    - אסוציאציות הקשורות לעם.
    - אסוציאציות הקשורות לאירוע היסטורי.
    - אסוציאציות הקשורות להווה.שלב ב (כעשרים דקות)

יושבים בקבוצות. כל קבוצה מקבלת ערכה של חומרי יצירה. היא מתבקשת לעצב הצעה לסמל המדינה, ולצרף נימוקים למרכיבים השונים בו. קבוצה שסיימה תולה את הסמל שיצרה.

שלב ג (כעשרים דקות)

- א. המשתתפים עוברים ומתבוננים בהצעות השונות, ואחר-כך חוזרים למקומותיהם.
- ב. עורכים דיון במליאה על הסמלים שעוצבו (נספח 3).
- ג. עורכים הצבעה לבחירת סמל המדינה (סמל המדינה הרשמי עומד לבחירה יחד עם שאר הסמלים).
- ד. לומדים על הסמל שנבחר. מה היה הרקע? למה בחרו את מה שבחרו? (נספח 4).
- ה. עורכים דיון קצר בשאלה: האם, בכלל, יש מקום "לעדכן" את סמל המדינה?

נספח 1 סמל המדינה

נספח 2

מדינת ישראל הממשלה הזמנית

הזמנה:

מתבקשות הצעות לסמל של המדינה, הנתונים הם:
הצבעים - תכלת ולבן וכל צבע נוסף, לפי טעמו של הצייר.
בגוף הסמל - מנורה בעלת שבעה קנים ושבעה כוכבים (בני שישה קצבות).
תתקבל לעיון גם כל הצעה אחרת או רעיון אחר - אין הממשלה מתחייבת לקבל כל הצעה שהיא מן המוגשות. את ההצעות יש למסור במעטפה סגורה ולרשום עליה:
מזכירות הממשלה הזמנית, ועדת הסמלים.
המעטפה תשא סימן היכר - ולא שם מפורש או סימן, המעיד על זהותו של מגיש ההצעה. במעטפה שנייה יפורט שמו של בעל הסימן ותנאיו.
המועד האחרון להגשת ההצעה הוא ביום ב', ז' בסיוון תש"ח (14 ביוני 1948), שעה 12.00 בצהריים לפי שעון ישראל.
(**רשומות**, מועצת המדינה הזמנית)

נספח 3

שאלות לדיון

נקודות לדיון על הסמלים שהוצעו:

1. מה רצו המעצבים להביע בהצעה? (חברי הקבוצה יכולים להסכים או להתנגד לפרשנות. כאן המקום להדגיש את הקושי בבחירה בגלל הצורך בסמל חד משמעי, שאינו ניתן לפירושים שונים).
2. מה ההבדל בין הסמלים השונים שהוצעו?
בדיקה ומיון של המוטיבים, שעלו בסמלים השונים, על-פי הקטגוריות: מוטיבים יהודים, מוטיבים לאומיים, מוטיבים אוניברסליים, מוטיבים אחרים (לפרט).

נספח 4

ולסיכום: תיכנסו לאינטרנט לקבל את כל המידע על מרכיבי הסמל. מה היו האופציות השונות שהתלבטו עליהן. למה מה שנבחר אכן נבחר....

מגישה: ריקי ג'יקובס